

Erika Joonas
Setomaa Vallavalitsus

Teie 28.09.2020 nr 7-5/2017

Meie 11.11.2020 nr 7-15/19/6070-5

Ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu
lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise
hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta

Austatud proua Joonas

Teavitasite oma 28.09.2020 kirjaga nr 7-5/2017 Keskkonnaministeeriumit Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalikust väljapanekust, mis toimub ajavahemikus 12. oktoober kuni 11. november 2020.

Setomaa valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Setomaa Vallavolikogu 27.09.2018 otsusega nr 41. Planeering hõlmab kogu Setomaa valla territooriumi suurusega 463,2 km². Üldplaneeringuga määratakse valla ruumilised arengusuunad, üldised ehitustingimused, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad, tiheasustusalad, reeglid väärtuslike alade säilitamiseks jm vajalikud põhimõtted arengu kujundamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eesmärk on valla arenguga kaasneda võivate majanduslike-, sotsiaalsete- ja kultuuriliste mõjude hindamine looduskeskkonnale, inimese tervisele ja heaolule ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete väljapakkumine.

Olles tutvunud Keskkonnaministeeriumile saadetud materjalidega juhime tähelepanu järgnevale:

Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande lisas 2 (Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus) peatükis 12.1.1. *Taimestik* (lk 79) on metsade osas kirjas, et “*Suurema osa valla metsadest moodustavad majandusmetsad*”. Soovitame sõnastada selle “*Suurem osa valla metsadest on tulundusmetsad, kus majandamise piirangud ning lubatavad tegevused on reguleeritud metsaseadusega*”. Mõiste “*majandusmets*” ei ole kasutusel metsaseaduses (MS) ning Eesti keele seletav sõnaraamat annab antud sõna selgituseks “*tarbe- ja küttepuuid tootmiseks kasutatav mets*”, mis meie hinnangul jätab põhjendamatult ühekülgse mulje. Tulundusmetsades kehtivad samuti erinevad piirangud selleks, et tagatud oleks nende säästlik majandamine selliselt, et säilinud oleks elustiku mitmekesisus, metsa tootlikkus, uuenemisvõime ja elujõulisus ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimalus (MS § 2 lg 2). Samuti soovitame täpsuse huvides lisada lõiku vastavad numbrilised näitajad – kui palju on Setomaa vallas metsamaad, kus rakendatakse täiendavaid looduskaitselisi piiranguid või meetmeid ning kui palju on metsamaad, kus piiranguid sätestab metsaseadus (tulundusmetsad).

Lähteseisukohad peatükis 2. *Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded* (lk 3) on tabelis struktureeritud teemad lähtuvalt planeerimisseaduse (PlanS) § 75 lg 1. Punkt 10 all (rõhevõrgustik)

on ülesannetena kirjas, et „kaalutakse raielangi suuruse määramist/piiramist ning raieliikide määramist alevike lähialadel ja kuurortpiirkonnas puhkealade säilitamise eesmärgil”. Juhime tähelepanu, et asula või ehitise kaitseks metsamajanduslike piirangute seadmine on reguleeritud PlanS § 75 lg 1 p 21. Samuti on puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine reguleeritud PlanS § 75 lg 1 p 20 kaudu. Seetõttu tuleks see lauseosa punkt 10 alt kustutada. Samuti juhime Teie tähelepanu sellele, et kehtiva metsaseaduse (MS § 23¹) alusel saab planeerimisseaduses (PlanS § 75 lg 1 p 21) kirjeldatud asula või ehitise kaitseks seatavaid piiranguid kehtestada üksnes kokkuleppel maaomanikuga. See tähendab, et vastavad kokkulepped tuleb sõlmida vastuvõtmisele eelneva planeeringu koostamise perioodi jooksul, sest vastuvõtmisega kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu, et üldplaneering vastab õigusaktidele (PlanS § 86 lg 2). Kokkulepete puudumisel on üldplaneering aga vastuolus metsaseadusega.

Oleme seisukohal, et nii arusaadavuse kui ka rakendatavuse aspektist tulenevalt peavad siduvad ja kohustuslikud kasutustingimused või piirangud olema põhjendatud, kaalutletud ning sõnastatud selgelt ja üheselt arusaadavalt. Lisaks soovime rõhutada, et kasutustingimuste ja kitsenduste või piirangute seadmisel tuleb KSH aruande eelnõus käsitleda seatavatest tingimusest ja kitsendustest tulenevaid mõjusid keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile ning varale (KeHJS § 2¹).

Juhime tähelepanu, et KSH aruanne peab KeHJS § 40 lg 4 punkti 7 kohaselt sisaldama teavet sh piiriülese keskkonnamõju kohta. Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses on toodud, et üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju ei kaasne. Palume ka KSH aruannet täiendada, kas teemaplaneeringu elluviimisega esineb piiriülest keskkonnamõju.

PlanS § 75 lõike 1 punkti 20 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Palume üldplaneeringus välja tuua avalikult kasutatavad sotsiaalse suunitlusega maa-alad, mida kohalik omavalitsus vajab oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Lisaks eeltoodule palume Setomaa valla üldplaneeringu koostamisel arvestada, et planeeringust huvitatud isikuna tuleb ka riiki käsitleda võrdselt kõigi teiste maaomanikega ning kohaliku omavalitsuse ega ühegi teise maaomaniku huve ei tohi ilma põhjendatud ja kaalutletud vajaduseta eelistada riigi huvidele, sh näiteks maakasutuse juhtotstarbe ning põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohtade määramisel. Nimetatud põhimõte kehtib ka reformimata maade suhtes, mis MaaRS § 31 lõike 2 tähenduses on samuti riigi omandis.

Palume hoida Keskkonnaministeeriumit kursis üldplaneeringu ja KSH koostamise edasise menetlusega ning esitada üldplaneering enne selle vastuvõtmist ka Keskkonnaministeeriumile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Meelis Münt
kantsler

Külli Kell, 626 2995, kulli.kell@envir.ee
Priit Põllumäe, 626 0749, priit.pollumae@envir.ee
Kärt Saluri, 626 0742, kart.saluri@envir.ee